

Preporuke za reformu poreznog sustava u 2024. godini

Zagreb, travanj 2024.

American Chamber of Commerce in Croatia *Američka gospodarska komora u Hrvatskoj*

Sadržaj

Uvod	3
Opće preporuke.....	3
Bolja regulativa	3
Porezne vlasti kao partneri poslovne zajednice	3
Ujednačeno postupanje i sigurnost u postupanju poreznih tijela	4
Uvođenje mogućnosti dobrovoljnog prijavljivanja neprijavljene porezne obveze	4
Administrativne mjere za olakšanje poslovanja poduzetnika i Porezne uprave	4
Produljenje razdoblja za prijenos poreznog gubitka	5
Produljenje roka za predavanje prijave poreza na dohodak i poreza na dobit	5
Dospijeće porezne obveze za fizičke osobe	6
Arhiviranje knjigovodstvene dokumentacije	8
Porez na dohodak i obvezni doprinosi	9
Povećanje neoporezivog osobnog odbitka	9
Povećanje praga za ulazak u višu stopu poreza na dohodak	10
Primjena najviše mjesečne i najviše godišnje osnovice pri obračunu doprinosa za zdravstveno osiguranje.....	10
Smanjenje osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje	11
Smanjenje porezne stope od 20% na 10% i s 30% na 20% u srednjem roku	12
Povećanje osobnog odbitka po osnovi zdravstvenih potreba	13
Izmjena poreznog tretmana „primitka u naravi“	14
Povećanje praga za ulazak malih poduzetnika u sustav PDV-a.....	15
Ujednačavanje PDV tretmana na nabavke bezalkoholnih napitaka (kava i ostali topli napitci) s PDV tretmanom konzumacije pitke vode	15
Povećanje neoporezivog iznosa uplata na Hrvatsku turističku karticu.....	16
Povećanje novčanih nagrada i naknada	17
Izmjene obračuna i visina dnevnica	17
Oporezivanje primitaka od nagrada u obliku dodjele dionica i opsijske kupnje dionica	17
Uvođenje porezne olakšice za ulaganja u domaća visokotehnoška poduzeća	18
Normativno uređenje odredbi kojima se uređuje oporezivanje dohotka po osnovi kapitalnih dobitaka	20
Naknade namijenjene zdravlju radnika.....	20
Porezne olakšice za dodatno i dopunsko zdravstveno osiguranje	21
Uvođenje porezne olakšice po osnovi troška kamata na stambene kredite.....	21
Organiziranje aktivnosti za jačanje tima „team building“	22
Korištenje usluga taksi prijevoza na službenom putovanju	22
Uvođenje porezne olakšice kod privatnog korištenja službenih plug-in i električnih vozila	23
Proširenje opsega oslobođenja od oporezivanja prihoda od ulaganja u društva kćeri.....	24
Ukidanje bezvremenskog ograničenja o zabrani smanjenja kapitala za porezne obveznike koji su koristili olakšicu za reinvestiranje dobiti do 2016. godine	26
Prilozi	28
Prilog 1 - Pregled rokova za podnošenje prijave za porez na dohodak i dobit	28
Prilog 2 - Pregled poreznih stopa i doprinosa na hrvatskom i konkurentskim tržištima	30
Prilog 3 - Pregled pravila o oporezivanju prihoda od ulaganja po zemljama u 2024. godini	31

Uvod

AmCham pozdravlja dosadašnje mjere za porezno rasterećenje provedene kroz dosadašnje krugove porezne reforme.

Neovisno o tome, smatrajući da napore na unaprjeđenju poreznog sustava treba nastaviti, AmCham u ovom stajalištu iznosi preporuke za daljnje porezno rasterećenje usmjereno na još snažnije privlačenje ulaganja i veću konkurentnost hrvatskih poslodavaca kod privlačenja i zadržavanja radne snage.

Opće preporuke

Bolja regulativa

Učestale, nepredvidive i nestandardizirane izmjene poreznog sustava, bez obzira na sadržaj, nisu dobre za gospodarstvo. AmCham snažno podupire praksu Ministarstva financija da poreznih izmjena u tekućoj godini neće biti ako nisu dogovorene u prethodnoj godini, kao i praksu planiranja poreznih propisa. Taj pristup bitno je održati i u budućnosti.

Porezne vlasti kao partneri poslovne zajednice

Članovi AmCham-a i dalje informiraju o dojmu da su porezni inspektori u nadzoru usmjereni na traženje pogrešaka s ciljem kažnjavanja poduzetnika. Inspektori i Porezna uprava trebali bi se pozicionirati kao savjetnici gospodarstva. U slučaju kad je očito da pogreška nije napravljena namjerno, dovoljno je, i mnogo korisnije, uputiti upozorenje s planom ispravljanja pogreške. AmCham poziva na ulaganje daljnjih napora u smislu preventivnog djelovanja Porezne uprave, umjesto nametanja dodatnih poreznih obveza i prekršajnih kazni za minorne propuste.

Postupak za stjecanja posebnog poreznog statusa („postupak“) ima za cilj promicanje dobrovoljnog ispunjavanja poreznih obveza i smanjenja administrativnog opterećenja. Samim time omogućuje produblјivanje dvosmjerne komunikacije između Porezne uprave i poreznog obveznika.

Propisi uređuju postupak koji svaki porezni obveznik mora proći kako bi ostvario poseban porezni status. Međutim, nije jasno koje točno informacije Porezna uprava može tražiti od poreznog obveznika. To znači da se može dogoditi da se postupak za stjecanje posebnog poreznog statusa može provoditi na isti način kao što se provodi i redovni porezni nadzor, što nije ni ideja ni bit tog postupka. Stoga se, s ciljem boljeg razumijevanja provođenja tog postupka, predlaže točno definiranje dokumentacije i opsega informacija koje Porezna uprava može zatražiti od poreznog obveznika za stvaranje profila tog poreznog obveznika. Isto tako, AmCham smatra da bi trebalo propisati rok u kojem Porezna uprava ima obvezu sklopiti sporazum o dobrovoljnom ispunjavanju poreznih obveza.

Nadalje, u skladu s iskustvima iz drugih zemljama EU, predlaže se sljedeće:

- Ostvariti aktivnu suradnju s drugim poreznim upravama unutar EU-a u pogledu provođenja postupka za stjecanje posebnog statusa; posebno za multinacionalne korporacije, koje imaju ujednačene procese po svim državama, što bi svakako olakšalo i ubrzalo postupak;
- Održavati redovite sastanke između poreznog obveznika i Porezne uprave nakon što se poreznom obvezniku odobri poseban porezni status, primjerice na kvartalnoj ili polugodišnjoj osnovi; to je nužno da bi se pridonijelo boljoj i kontinuiranoj dvosmjernoj komunikaciji i izgradnji povjerenja, a sve u svrhu poboljšanja procesa poslovanja poreznog obveznika i smanjenja poreznih rizika.

Ujednačeno postupanje i sigurnost u postupanju poreznih tijela

Poslovanje poreznih obveznika otežava ponekad različito postupanje različitih razina poreznih tijela (ispostave, područni uredi, uključujući i odjele za nadzor, Središnji ured) u istim ili sličnim slučajevima. Zbog pravne sigurnosti bitno je osigurati ujednačeno postupanje svih razina poreznih tijela.

S tim ciljem AmCham predlaže da se u Zakon o Poreznoj upravi **vrati odredba prema kojoj su mišljenja, upute i metodologije rada koje donosi Središnji ured Porezne uprave obvezujuća za sve ustrojstvene jedinice Porezne uprave.**

Poželjno je i drugačije uređenje izdavanja mišljenja Središnjeg ureda Porezne uprave poreznim obveznicima, izvan sustava obvezujućih mišljenja izdanih u za to predviđenom posebnom postupku. Bilo je slučajeva gdje Porezna uprava ni nekoliko godina od postavljenog upita nije izdala mišljenje. Stoga je nužno raditi na značajnom ubrzanju izdavanja mišljenja.

Uvođenje mogućnosti dobrovoljnog prijavljivanja neprijavljene porezne obveze

AmCham pozdravlja uvođenje mogućnosti dobrovoljnog prijavljivanja porezne obveze vezano uz inozemni dohodak koji ostvare fizičke osobe bez negativnih posljedica, propisano člankom 12.b Općeg poreznog zakona. Međutim, AmCham smatra da bi i za ostale vrste poreza također trebalo uvesti takvu mogućnost, i ne samo za inozemni dohodak. Naravno, u tom smislu treba razviti i mehanizam za sprječavanje zloupotrebe tog instituta.

Administrativne mjere za olakšanje poslovanja poduzetnika i Porezne uprave

Česte su pritužbe poduzetnika na visoku razinu birokratiziranosti, tj. na velik broj administrativnih zahtjeva kojima trebaju udovoljiti u ispunjavanju svojih poreznih i povezanih obveza. AmCham pozdravlja činjenicu da se stalno radi na digitalizaciji i automatizaciji cjelokupnog sustava Porezne uprave (modernizacija informatičkog sustava), kao i na ukidanju određenog broja obrazaca, što bi

doprinijelo povećavanju transparentnosti, jednakom tretmanu i pojednostavljivanju procesa, a bilo bi i ekološki prihvatljivije („poslovanje bez papira“). AmCham pozdravlja sve promjene usmjerene smanjenju broja obrazaca, pojednostavljenju onih obrazaca koji bi ostali u upotrebi, smanjenju broja šifri kod popunjavanja (npr. PDV obrazac Velike Britanije ima 5-7 polja, a hrvatski više od 20 polja). Važno je ustrajati na provođenju mjera usmjerenih na poboljšanje investicijskog okruženja pojeftinjenjem i pojednostavljivanjem poslovanja u administrativnom smislu.

Produljenje razdoblja za prijenos poreznog gubitka

Trenutna pravila o prijenosu gubitka od 5 godina ne potiču dugoročne investicije, a osobito investicije u visoku tehnologiju. Potrebno je produljiti razdoblje za prijenos gubitaka u skladu s najboljom europskom i svjetskom praksom. Primjerice, Austrija ima razdoblje od 7 godina, dok SAD ima čak 20 godina. AmCham smatra da bi u Hrvatskoj trebalo produžiti razdoblje za iskorištenje poreznog gubitka s 5 na 10 godina. Kao dobar primjer može se navesti slovensko rješenje, gdje nema vremenskog ograničenja za prijenos poreznog gubitka unaprijed, ali se svake godine samo 50% ostvarene dobiti može pokriti prenesenim gubitkom, a na 50% treba platiti porez na dobit.

Produljenje roka za predavanje prijave poreza na dohodak i poreza na dobit

U hrvatskom poreznom zakonodavstvu predviđeni su vrlo kratki godišnji rokovi za podnošenja prijave poreza na dohodak i poreza na dobit, što često dovodi do nepotpunih podnesaka zbog nedostatka informacija. Mnoge zemlje u okruženju imaju znatno duže rokove za podnošenje prijave pa Hrvatska po tome značajno odskakače.

Pregled rokova za podnošenje prijave za porez na dohodak i dobit nalazi se u Prilogu 1.

Bitno je istaknuti da je, kada se radi o informacijama koje treba pribaviti iz inozemstva (i za fizičke i pravne osobe), često nemoguće pribaviti te informacije u propisanom roku baš iz razloga što je u gotovo svim zemljama rok za predaju poreznih prijava dulji i informacije jednostavno nisu dostupne. To u konačnici rezultira znatnom dodatnom administracijom, koja najviše opterećuje porezne obveznike (jer moraju raditi ispravke) i službenike Porezne uprave koji te informacije moraju obraditi (nekada i u više navrata).

Kako bi se izbjegla ova nepotrebna administracija, AmCham smatra da bi trebalo propisati **produljenje roka za podnošenje prijave poreza na dohodak i dobit** prema prijedlogu u nastavku.

Porez na dohodak

Trenutno propisani rokovi za predaju porezne prijave su 31. siječnja i 28. veljače tekuće godine za prethodnu, te rok za dostavu konačnih informacija za dohodak iz

inozemstva i potvrde o porezu plaćenom u inozemstvu 30. studenog za prethodnu godinu (iako u ovom slučaju i dalje postoji obveza poštivanja prethodna dva roka).

AmCham-ov prijedlog:

Uvesti jedinstveni rok 31. ožujka tekuće godine za prethodnu. Za primitke iz inozemstva i uračunavanje inozemnog poreza, prijedlog je da rok ostane nepromijenjen (30. studenoga), ali da se uvede mogućnost „automatskog“ zahtjeva za produljenje roka, tj. obavijesti koja se podnosi Poreznoj upravi ako podatci iz inozemstva nisu dostupni do roka 31. ožujka (npr. da se putem e-Porezne jednostavno može označiti „kućica“ kojom se traži produljenje).

Porez na dobit

Rok za podnošenje prijave poreza na dobit je četiri mjeseca nakon kraja poslovne godine. Taj rok je konačan i nije predviđena mogućnost produljenja. Specifična je i nelogičnost tijeka procesa - naime, rok za sastavljanje i podnošenje (nekonsolidiranih) godišnjih financijskih izvještaja je šest mjeseci od kraja poslovne godine. Ovi izvještaji su temelj za pripremu prijave poreza na dobit, tj. računovodstvena dobit je polazišna točka za utvrđivanje obveze poreza na dobit. To znači da porezni obveznici prvo moraju pripremiti i utvrditi godišnje financijske izvještaje kako bi imali točne i potpune informacije za potrebe utvrđivanja obveze poreza na dobit, no zakonski rok za njihovu pripremu i podnošenje je duži od roka za pripremu i podnošenje prijave poreza na dobit.

U praksi se pokazuje da je vrlo zahtjevno zatvoriti poslovne knjige, sastaviti godišnje financijske izvještaje i obaviti reviziju godišnjih financijskih izvještaja do roka za podnošenje prijave poreza na dobit.

U nekim slučajevima se događa da porezni obveznici moraju intervenirati u svoje poslovne knjige i nakon što su predali prijavu poreza na dobit, ili zbog ispravka uočenih pogrešaka koje su prepoznali sami porezni obveznici ili zbog nalaza revizije. Iako u takvim slučajevima porezni obveznici u roku pripreme i predaju godišnje financijske izvještaje za objavu, oni moraju naknadno ispravljati prijavu poreza na dobit.

AmCham-ov prijedlog:

Predlaže se da se **rok za podnošenje prijave poreza na dobit produlji na šest mjeseci nakon kraja poslovne godine** (tj. da se izjednači s rokovima za predaju godišnjih financijskih izvještaja za objavu).

Dospijeće porezne obveze za fizičke osobe

Na temelju članka 54. stavka 1. Zakona o porezu na dohodak, Porezna uprava, primjenjujući poseban postupak utvrđivanja godišnjeg poreza na dohodak, obvezna je, na temelju evidencija i podataka kojima raspolaže, odnosno podataka koje je dostavio porezni obveznik, utvrditi poreznom obvezniku godišnji dohodak ostvaren u poreznom razdoblju te razliku poreza i prireza za uplatu ili za povrat, o čemu izdaje privremeno porezno rješenje. U slučaju kada rješenje rezultira obvezom, porezno tijelo zadužuje utvrđenu poreznu obvezu i porezni obveznik je mora platiti.

U praksi se događa da, unatoč podacima kojima Porezna uprava raspolaže, porezna obveza nije ispravno utvrđena. Iako su za poreznog obveznika mogući daljnji administrativni koraci radi ispravka takvog rješenja (prigovor), prigovor ne odgađa izvršenje rješenja i porezni obveznik je dužan podmiriti poreznu obvezu u iznosu utvrđenom neispravnim rješenjem.

Često su iznosi takve porezne obveze izrazito visoki pa se porezni obveznik mora i zadužiti kako bi namaknuo sredstva i izbjegao ovrhu, koju Porezna uprava kod većih iznosa pokreće u najkraćem mogućem roku. Tek po okončanju prigovora, porezni obveznik može doći do svojih sredstava, a taj proces često traje dugo.

AmCham ovdje naročito upućuje na činjenicu postojanja neusklađenosti rokova kod izdavanja privremenog poreznog rješenja u posebnom postupku. Naime, po izdavanju privremenog poreznog rješenja porezni obveznik ima 45 dana za podmirenje porezne obveze. Rok za podnošenje prigovora je 31. srpnja tekuće godine za prethodnu godinu, odnosno 30 dana od uručjenja rješenja (ako je ono uručeno nakon 30. lipnja), a rok za rješavanje poreznog tijela po izjavljenom prigovoru je 30 dana od kad je prigovor podnesen. Čak i kad bi se porezno tijelo držalo zadanih rokova za rješavanje po prigovoru (što u praksi često nije slučaj), to najčešće znači da porezno tijelo svoju odluku (ako se drži zadanih rokova) donosi unutar 60 dana od dana izdavanja rješenja, a rok za uplatu dužnog poreza (na temelju pogrešnog rješenja) je 45 dana.

Neusklađenost rokova i činjenicu da prigovor ne odgađa izvršenje AmCham smatra neopravdanim. Naime, i eventualni prigovor trebalo bi gledati kao sastavni dio posebnog postupka, tj. jedinstvene komunikacije između (prvostupanjskog) poreznog tijela i poreznog obveznika, a sve radi izdavanja jedinstvenog rješenja.

Stoga AmCham predlaže da se u odredbe Zakona o porezu na dohodak vrati odredba koja je vrijedila do 19. ožujka 2020. godine, prema kojoj: *„Izjavljeni prigovor odgađa izvršenje privremenog poreznog rješenja do donošenja rješenja po prigovoru“*.

Nadalje, na slične probleme nailazi se i u postupcima utvrđivanja obveze poreza na dohodak za prethodna porezna razdoblja na temelju predane dobrovoljne prijave neprijavljenog dohotka. Radi se o razmjerno novom postupku pa je i praksa poreznih ispostava o ovome još neustaljena. Međutim, u tim slučajevima porezna tijela neposredno rješavaju predmete bez provedbe ispitnog postupka, a to odmah znači i izdavanje rješenja kod kojega žalba ne odgađa izvršenje.

U ovom slučaju se Porezna uprava u pravilu poziva na članak 87. stavak 1. Općeg poreznog zakona, tj. na to da je porezni obveznik u poreznoj prijavi naveo činjenice ili podnio dokaze na podlozi kojih se utvrđuje stanje stvari. Međutim, kod dobrovoljne prijave neprijavljenog dohotka može se raditi o vrlo složenim predmetima. U skladu s tim diskutabilno je može li se u ovakvim slučajevima uopće riješiti stvar bez provedbe ispitnog postupka, što posljedično rezultira pogrešnim rješenjima kod kojih žalba ne odgađa izvršenje rješenja, a navedene osobe moraju platiti značajne iznose poreznih obveza utvrđenih (pogrešnim) poreznim rješenjem.

Kako bi se izbjegle ovakve situacije, AmCham predlaže da se u Opći porezni zakon doda odredba na temelju koje: „Žalba izjavljena na rješenje o obvezi poreza na dohodak po podnesenoj dobrovoljnoj prijavi inozemnog primitka iz članka 12.b stavka 1. Općeg poreznog zakona odgađa izvršenje rješenja“.

Arhiviranje knjigovodstvene dokumentacije

Zakonom o računovodstvu (članak 10.) propisana je obveza čuvanja dokumentacije u izvornom obliku određeni broj godina (ovisno o vrsti dokumentacije) ili potreba za pretvorbom izvorne dokumentacije točno određenom metodom u elektronski oblik (što uključuje plaćanje profesionalnoj ustanovi, jer poduzetnici najčešće nemaju resurse pomoću kojih bi to sami proveli). S druge strane, mnogi poduzetnici već imaju svu knjigovodstvenu dokumentaciju u elektronskom obliku (PDF ili TIF format), jer se ona tako kreira odmah po realizaciji u softverima i aplikacijama, ali, nažalost, nije dovoljno čuvati je samo u tom obliku. Važno je propisom omogućiti čuvanje dokumentacije u obliku koji se može jednostavnije generirati, bez dodatne potrebe za dodatnim elektronskim pretvorbama, koje stvaraju dodatne troškove. Nadalje, predlaže se uvođenje kvalificiranog elektronskog potpisa, kao univerzalnog sredstva za potpisivanje, koje bi bilo prihvatljivo u svim našim institucijama/poduzećima i koje bi također moglo služiti kao zaštita elektronski generiranih dokumenata.

Porez na dohodak i obvezni doprinosi

Unatoč znatnom napretku u poreznom rasterećenju rada, AmCham smatra da ima još prostora za daljnje porezno rasterećenje rada kako bi on bio konkurentniji u usporedbi s drugim državama srednje i istočne Europe te usmjeren na zadržavanje radne snage u Hrvatskoj.

Pregled poreznih stopa i doprinosa na hrvatskom i konkurentnim tržištima nalazi se u Prilogu 2.

Iz tablice u prilogu 2. je vidljivo da je Hrvatska i dalje nedovoljno konkurentna u smislu ukupnog opterećenja rada javnim davanjima, posebice u segmentu viših plaća. Istovremeno, od svih navedenih zemalja, Hrvatska ima najvišu stopu oporezivanja potrošnje (PDV), a i pri vrhu je oporezivanja dobiti. Dakle, radi se o još uvijek razmjerno visokom poreznom opterećenju na svim područjima. To je jedan od razloga što velik broj propulzivnih sektora u Hrvatskoj ima problem s nedostatkom kadrova (to je posebno vidljivo, primjerice, u ICT industriji i turizmu). AmCham pozdravlja dosadašnje smanjivanje stopa poreza na dohodak, ali vidi potrebu i za daljnje smanjenje opterećenja rada porezima i doprinosima.

Smanjenje poreznog opterećenja rada doprinijelo bi otvaranju regionalnih središta međunarodnih kompanija u Hrvatskoj, jer bi uslijed smanjenja opterećenja plaća javnim davanjima poduzetnicima bilo povoljnije platiti najbolje menadžere. Tako bi se Hrvatska pozicionirala kao regionalni poslovni centar, u čemu joj pomažu članstvo u EU i zemljopisni položaj, a od 2023. godine i članstvo u eurozoni i tzv. schengenskom prostoru, dok odmaže skupo zapošljavanje.

AmCham kao mjere koje se mogu primijeniti u kratkom roku predlaže **tri ključne promjene** u smjeru navedenih ciljeva:

- povećanje neoporezivog osobnog odbitka na 840 EUR;
- povećanje praga za ulazak u višu stopu poreza na dohodak na 5.000 EUR mjesečno
- primjenu najviše mjesečne i godišnje osnovice pri obračunu doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Povećanje neoporezivog osobnog odbitka

Među osnovnim ciljevima Programa Vlade Republike Hrvatske koji se odnose na porezni sustav posebno se ističe pojednostavljenje sustava, širenje porezne baze i rasterećenje građana i poduzetnika. Vlada kontinuirano promiče te ciljeve, što se očituje u npr. više uzastopnih povećanja neoporezivog dijela dohotka (tj. osobnog odbitka). Međutim, AmCham smatra da su zbog inflatornih udara na standard građana potrebna i daljnja rasterećenja dohotka – stoga se predlaže povećanje osobnog odbitka na 840 EUR. Taj iznos je trenutna razina minimalne plaće u Republici Hrvatskoj. S jedne strane, AmCham smatra da je opravdano ne zadirati oporezivanjem u one razine dohotka koje su ispod minimalnog dohotka potrebnog za život, a s druge strane, ta mjera bi koristila širokom krugu radne populacije u

Hrvatskoj jer bi i osobama sa srednjim i višim primanjima tako bilo sniženo ukupno porezno opterećenje i povećana neto primanja. Time bi razine plaća koje im mogu ponuditi hrvatski poslodavci bile konkurentnije u usporedbi s inozemnim poslodavcima, što pozitivno utječe na smanjenje odljeva radne snage.

Također, to bi otvorilo prostor poslodavcima osoba s neto primanjima do 840 EUR (kojima povećanje neoporezivog dijela plaće inače ne proizvodi učinak jer zbog razmjerno niske plaće ne plaćaju porez na dohodak) da razmotre povećanje plaća tih osoba jer bi neto učinak za posloprimca i bruto učinak za poslodavca bio povoljniji nego u situaciji kad bi na odgovarajući dio povećanja plaće trebalo primijeniti porez na dohodak od 20% ako je osobni odbitak ostao isti. Socijalne učinke koje bi ova mjera imala ne treba posebno objašnjavati.

Povećanje praga za ulazak u višu stopu poreza na dohodak

Trenutno je prag za ulazak u viši porezni razred tzv. godišnjih vrsta dohodaka (one su predmet oporezivanja po višim stopama u rasponu od 25% do 35,4% ovisno o odluci pojedinih jedinica lokalne samouprave) 4.200 eura mjesečno, odnosno 50,400 eura godišnje. AmCham smatra da radi daljeg rasterećivanja oporezivanja godišnjih vrsta dohodaka i - u konačnici - povećanja neto primitaka iz spomenutih dohodaka, treba taj prag podići na 5.000 eura mjesečno (60.000 eura godišnje).

Prijedlog za povećanje praga proizlazi iz nastojanja članica AmCham-a da povećaju udjel radnih mjesta s visokom dodanom vrijednošću i odgovarajuće višim plaćama – kao što su poslovi u istraživanju i razvoju, ICT-u, farmaceutici, energetici, ili u regionalnim sjedištima kompanija.

U isto vrijeme zadnjih godina događa se kontinuirani tržišni pritisak na povećanje plaća za stručne profile zaposlenika s obzirom na pripadnost EU jedinstvenom tržištu i mogućnošću iseljavanja i rada u drugim zemljama ili zbog mogućnosti rada na daljinu za razvijena tržišta.

Povrh toga, inflatorni pritisak na povećanje plaća je dodatno povećao trošak zaposlenika, posebno poslodavcima u industrijama izloženim međunarodnoj konkurenciji.

- <https://web.dzs.hr/calcinfl.htm>
- Veljača 2021 – veljača 2024 = 23,9%

Primjena najviše mjesečne i najviše godišnje osnovice pri obračunu doprinosa za zdravstveno osiguranje

Osim rasterećenja s aspekta poreza na dohodak, AmCham smatra da treba razmotriti i mogućnost rasterećenja davanja na plaće i s aspekta doprinosa za obvezna osiguranja.

Pri tome, naravno, AmCham ima u vidu i trenutnu situaciju u kojoj sredstva prikupljenih doprinosa nisu dostatna za financiranje potreba mirovinskog i zdravstvenog sustava, već se oni financiraju iz poreznih prihoda državnog proračuna.

U tom smislu, trenutno smanjenje opće stope doprinosa u kratkom roku se ne čini izglednim (iako bi se i one u budućnosti morale sniziti u široj reformi mirovinskog i zdravstvenog sustava). Međutim, AmCham smatra da postoje opravdani razlozi za **ograničenje** iznosa doprinosa za zdravstveno osiguranje.

Naime, za razliku od mirovinskog osiguranja, za koje se obveza doprinosa obračunava do iznosa najviše mjesečne odnosno godišnje osnovice, to ograničenje ne postoji za doprinos za zdravstveno osiguranje. Ovime su naročito pogođeni poslodavci visoko kvalificiranih radnika jer imaju „neograničenu“ obvezu doprinosa za zdravstveno osiguranje od 16,5%, prema punom iznosu plaće i ostalih primitaka od nesamostalnog rada, a s druge strane, prava iz zdravstvenog osiguranja koje radnici koriste su u suštini ograničena, iz različitih razloga:

- za punu zdravstvenu uslugu postoji obveza plaćanja dopunskog doprinosa;
- zdravstvena usluga često nije dostupna u roku u kojem je nužna - nedostatni kapaciteti javnozdravstvenog sustava („liste čekanja“);
- određene lijekove i liječenje HZZO ne pokriva.

Treba uzeti u obzir i to da zaposlenici za vrijeme bolovanja imaju pravo na naknadu plaće, pri čemu navedeni trošak za „redovna“ bolovanja do 42 dana snosi poslodavac. Ovime su poslodavci u još nepovoljnijem položaju, jer osim što nadoknađuju plaću radniku koji je spriječen raditi (bolovanje do 42 dana), na puni iznos naknade imaju obračunati i obvezne doprinose.

Zato AmCham predlaže da se i obveza doprinosa za zdravstveno osiguranje ograniči kao što je ograničena obveza doprinosa za mirovinsko osiguranje, tj. do iznosa 6 prosječnih bruto mjesečnih/godišnjih plaća. AmCham vjeruje da ovakvo ograničenje ne bi predstavljalo značajniji udar na proračun HZZO-a, budući da se radi o manjem broju zaposlenika, koji na godišnjoj razini ostvaruju bruto dohodak (plaća i ostali primici, primjerice bonusi) u iznosu većem od 100.000 eura (koliko otprilike iznosi najviša godišnja osnovica za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje – 1. stup).

Također, očekuje se da bi ova izmjena imala značajne pozitivne učinke na privlačenje i zadržavanje radne snage u Hrvatskoj, jer bi se smanjenjem troška poslodavca otvorio prostor za povećanje plaće zaposlenicima, što u konačnici vodi većoj potrošnji i većim prihodima države s aspekta poreza na dohodak i dodanu vrijednost.

Smanjenje osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje

AmCham pozdravlja rasterećenje najnižih plaća od javnih davanja kroz umanjenje osnovice za mirovinsko osiguranje za bruto plaće koje iznose do EUR 1.300 mjesečno.

AmCham predlaže dodatno dizanje praga za primjenu ove olakšice na iznos od EUR 1.800 mjesečno (bruto 1), kao i izmjenu trenutnog administrativnog modela primjene ove olakšice. Naime, u praksi se pokazalo da je trenutno administrativno rješenje izrazito složeno i često neprovedivo u praksi (pogotovo kada porezni obveznik ima dva ili više poslodavaca, koji bi međusobno morali kontinuirano

razmjenjivati povjerljive podatke o zaposlenicima kako bi mogli ispravno primijeniti zakonske odredbe).

Budući da Porezna uprava raspolaže svim informacijama o poreznim obveznicima koje poslodavci dostavljaju putem JOPPD obrazaca, AmCham predlaže da se ova olakšica primjenjuje istekom poreznog razdoblja (kalendarske godine), i to na način da Porezna uprava po službenoj dužnosti odobrava povrate doprinosa poreznim obveznicima koji udovoljavaju propisanim kriterijima.

S tim u vezi, AmCham dodatno predlaže da se:

- u Zakonu o doprinosima jasnije definira da se predmetna olakšica odnosi samo na prvi stup mirovinskog osiguranja (obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti), što trenutno nije slučaj i može se tumačiti da se olakšica odnosi na oba stupa mirovinskog osiguranja;
- da se tako manje plaćeni doprinosi za prvi stup mirovinskog osiguranja smatraju odbitkom za potrebe izračuna poreza na dohodak, kako bi se osigurala administrativna jednostavnost prilikom isplate mirovina. Znamo da su plaćeni doprinosi za mirovinsko osiguranje svojevrsna porezna olakšica, tj. odgođeni porez. Naime, porezna osnovica se umanjuje za plaćene doprinose 'iz' radnikove plaće (što su upravo doprinosi za mirovinsko osiguranje), a zbog čega se onda isplata mirovine iz tako plaćenih doprinosa nekad u budućnosti i oporezuje. Izmjene propisa o porezu na dohodak iz 2023. godine nisu obuhvatile taj aspekt te nije omogućeno umanjeње porezne osnovice za razliku doprinosa koje podmiruje država u radnikov mirovinski fond. Osim što time radnici s najnižim plaćama plaćaju nešto više poreza nego prije, vrlo je upitno hoće li HZMO voditi računa o tome da prilikom isplate mirovine taj dio ne oporezuje, jer on nije bio porezna olakšica radniku, tj. porez na taj dio je već plaćen.

Smanjenje porezne stope od 20% na 10% i s 30% na 20% u srednjem roku

AmCham smatra da bi smanjenje stopa poreza na dohodak od 20% (tj. 15%-23,6%, ovisno o odluci grada/općine) na 10% te 30% (tj. 25%-35,4% ovisno o odluci grada/općine) na 20% imalo dodatni snažni pozitivni utjecaj na hrvatsko gospodarstvo i povećalo bi kupovnu moć velikog broja zaposlenih.

Tom mjerom bi se osiguralo da uz isti trošak poslodavaca zaposlenici dobivaju veća neto primanja, što povećava njihovu gospodarsku moć i kapacitet za potrošnju, tj. povećava životni standard (posebno sada, u uvjetima znatne inflacije). To onda ima i pozitivan utjecaj na gospodarski rast u Hrvatskoj. Poznato je da je u Hrvatskoj u razdobljima nakon ranije provedenih poreznih rasterećenja dohotka veća gospodarska snaga stanovništva dovela do viših stopa gospodarskog rasta, u značajnom iznosu generiranom osobnom potrošnjom. Naime, glavnina poreznih priroda dolazi od tzv. neizravnih poreza, primarno PDV-a, pa „oslobođenje“ dohotka od poreza na dohodak doprinosi povećanju prihoda od PDV zbog povećane potrošnje.

Osim toga, AmCham predlaže da se stopa poreza na dohodak od 24%, primjenjiva na dohodak od kapitala po osnovi dodjele dionica i dohodak od imovinskih prava i otuđenja imovine, snizi na 12%, čime bi se izjednačila s poreznom stopom

primjenjivom na ostale dohotke po osnovi kapitala i imovine (dividende, kamate, najam i sl.).

Učinak predloženih AmCham-ovih izmjena poreza na dohodak i doprinosa za obvezna osiguranja vidljiv je u sljedećoj tablici:

EFEKT PREDLOŽENIH IZMJENA POREZA NA DOHODAK I DOPRINOSA ZA OBEVNA OSIGURANJA

	Obračun poreza na dohodak i obveznih doprinosa prema trenutno važećim propisima				Obračun poreza na dohodak i obveznih doprinosa u skladu s predloženim izmjenama			
	Plaća 1	Plaća 2	Plaća 3	Plaća 4	Plaća 1	Plaća 2	Plaća 3	Plaća 4
Primitak	1.300,00	3.300,00	6.600,00	13.000,00	1.300,00	3.300,00	6.600,00	13.000,00
Porez ukupno	96,00	416,00	996,00	2.750,40	20,00	180,00	444,00	1.557,60
Neto primitak	944,00	2.224,00	4.284,00	8.377,60	1.020,00	2.460,00	4.836,00	9.570,40
Doprinos za zdravstveno osiguranje 16,50%	214,50	544,50	1.089,00	2.145,00	214,50	544,50	1.089,00	1.544,40
Ukupan trošak za poslodavca (Bruto 2)	1.514,50	3.844,50	7.689,00	15.145,00	1.514,50	3.844,50	7.689,00	14.544,40
Efekt za radnika								
Uvećanje neto plaće					76,00	236,00	552,00	1.192,80
Postotak uvećanja neto plaće					8,05%	10,61%	12,89%	14,24%
Efekt za poslodavca								
Umanjenje troška plaće					0,00	0,00	0,00	600,60
Postotak umanjenja troška plaće					0,00%	0,00%	0,00%	-3,97%

Povećanje osobnog odbitka po osnovi zdravstvenih potreba

Predlaže se priznavanje uvećanog osobnog odbitka kumulativno do 3.000 eura godišnje za zdravstvene potrebe poreznih obveznika, za iznos stvarnih troškova zdravstvenih usluga nastalih za vlastite potrebe u zdravstvenoj ustanovi ili kod zdravstvenog radnika privatne prakse koji su ovlaštenu/registrirani za obavljanje zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj u skladu s posebnim propisom, pod uvjetom da ti izdaci nisu plaćeni iz obveznog, dopunskog, dodatnog ili privatnog zdravstvenog osiguranja i ako nisu financirani iz dobivenih darovanja za te namjene.

Predloženi iznos je razuman u ovom trenutku, vodeći računa o fiskalnoj moći i primanjima hrvatskih građana. U provedbenom smislu predlaže se da porezni obveznik svoja prava na ime uvećanog osobnog odbitka za zdravstvene potrebe može ostvariti podnošenjem ZPP-DOH obrasca.

To uvećanje osobnog odbitka po osnovi zdravstvenih potreba smjelo bi se koristiti isključivo na temelju vjerodostojnih isprava i dokaza o plaćanju računa koji glase na poreznog obveznika, tj. na temelju fiskaliziranih računa koje je izdala zdravstvena ustanova ili zdravstveni radnik privatne prakse koji su ovlaštenu/registrirani za obavljanje zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj u skladu s posebnim propisom.

Pretpostavka je da bi ovu olakšicu koristili oni građani čije su plaće ionako već opterećene značajno većim troškom doprinosa za zdravstveno osiguranje, koji nije razmjernan višem standardu zdravstvenih usluga i većem opsegu prava iz obveznog

zdravstvenog osiguranja. Ne radi se o značajnom broju građana pa se ne očekuje ni znatniji negativni utjecaj na prihode Državnog proračuna.

Izmjena poreznog tretmana „primitka u naravi“

Zakon o porezu na dohodak propisuje da bilo koji primitak koji poslodavac omogući svome radniku, a koji nije u novcu, potpada pod definiciju primitka u naravi te predstavlja oporezivi primitak radnika (osim određenih iznimki propisanih Zakonom i Pravilnikom).

Praktično, to znači da je ostvareni primitak neto vrijednost, pri čemu se osnovica mora uvećati za pripadajuće poreze i doprinose (tzv. gross-up). Ovakva tehnika izračuna dovodi do ekstremno visokog poreznog opterećenja, tj. do efektivne porezne stope koja može dosegnuti čak 125,43% (ako je osoba u višem poreznom razredu).

Dodatno, nije propisan drugačiji porezni tretman ovisno o tome plaća li obvezu poreza i doprinosa poslodavac ili zaposlenik:

- u slučaju da je plaća poslodavac, osim samog troška pribavljanja primitka u naravi, uz ovakvo porezno opterećenje poslodavci su destimirani zaposlenicima omogućavati bilo kakve dodatne benefite (osim onih koji su izrijekom propisani kao neoporezivi do određenog iznosa) jer im je to preskupo;
- u slučaju da plaća zaposlenik, on mora platiti više poreza i doprinosa nego li je vrijednost onoga što mu je poslodavac dao, pa jednostavno nema financijskog motiva prihvatiti takve primitke.

Ovo pitanje bilo je u prošlosti djelomično uređeno Pravilnikom o porezu na dohodak (NN 140/03, članak 17. stavak 11.), iz kojeg proizlazi da nije postojala obveza „ubrućivanja“ kada je poreznu obvezu snosio radnik. Ponovno uvođenje te odredbe predstavljao bi dobar temelj za daljinu pozitivnu nadogradnju propisa.

Iz informativnog istraživanja koje je proveo KPMG u travnju 2024. godine u Austriji, Mađarskoj, Slovačkoj i Sloveniji proizlazi da, osim što imaju izuzetke od oporezivanja pojedinih kategorija primitaka u naravi, te zemlje općenito ne tretiraju primitke u naravi neto, već bruto primitkom, pogotovo ako poreznu obvezu podmiruju zaposlenici. U nastavku se nalazi kratak opis oporezivanja po zemljama*:

Mađarska	Mađarski propis kategorizira primitke u naravi u dvije grupe: povlastice za zaposlenike i ostale povlastice. Povlastice za zaposlenike se smatraju <u>bruto primitkom</u> te se osnovicom za izračun poreza i doprinosa smatra tržišna vrijednost primitka (gross down). Za izračun porezne osnovice kod ostalih povlastica, tržišna vrijednost primitka se uvećava za koeficijent 1,18 i iz te osnovice se računaju porezi i doprinosi (gross down) Osim toga, postoje određeni primici u naravi koji su potpuno oslobođeni od poreza i doprinosa, poput korištenje poslovnih automobila, bicikala i električnih bicikala, ulaznica za sportske i kulturne događaje...
Slovačka	Slovački propis prepoznaje dvije vrste primitaka u naravi: monetarne benefite i nemonetarne benefite. Monetarni benefiti tretiraju se na isti način kao i plaća (bruto primitak), a nemonetarni benefiti se ubrućuju za potrebe izračuna poreza i doprinosa.

Austrija	U pravilu, Austrija primitke u naravi tretira kao bruto za potrebe izračuna poreza i doprinosa.
Slovenija	Slovenski propis ne zahtjeva ubrućivanje primitaka u naravi ako zaposlenik snosi porez (isti tretman kao i plaća u novcu). Iznimka se primjenjuje jedino ako poreznu obvezu preuzima poslodavac.

*Izvor: KPMG, travanj 2024.

S obzirom na navedeno i na potrebu pronalaženja dodatnih modela nagrađivanja i stimuliranja radne snage u Hrvatskoj, AmCham predlaže da se razmotri **brisanje iz Zakona odredbe** koja **propisuje uvećavanje osnovice za pripadajuće poreze i doprinose** u odnosu na oporezivanje primitaka u naravi jer čini takve primitke izrazito nekonkurentnim i administrativno složenim za provođenje. Umjesto toga, predlaže se razmotriti da se **tržišna vrijednost primitka u naravi smatra bruto vrijednošću za potrebe plaćanja poreza i doprinosa**.

Povećanje praga za ulazak malih poduzetnika u sustav PDV-a

Prag za obvezni ulazak u sustav PDV-a zadnji put je promijenjen 1. siječnja 2018. godine na iznos od 39.816,84 EUR (sa 230.000,00 HRK na 300.000,00 HRK). Neznatna promjena dogodila se u 2024. godini, kad je taj iznos zaokružen na 40.000,00 EUR. Stopa inflacije u razdoblju od siječnja 2018. do veljače 2024. godine (prema podacima Državnog zavoda za statistiku) iznosila je 26,6%. Zbog inflacije su poduzetnici morali povećati cijene svojih proizvoda i usluga kako bi kompenzirali povećane nabavne cijene pa sj time i dostizanje praga za ulazak u sustav PDV-a brže. Kako bi se osigurali isti uvjeti za poduzetnike, AmCham smatra da bi prag za ulazak u sustav PDV-a trebalo povećati na 50.000,00 EUR da bi se ublažilo učinke inflacije za poduzetnike.

Ujednačavanje PDV tretmana na nabavke bezalkoholnih napitaka (kava i ostali topli napitci) s PDV tretmanom konzumacije pitke vode

Prema odredbama članka 7. stavka 41. Pravilnika o porezu na dohodak oporezivim primicima po osnovi nesamostalnog rada ne smatraju se voda te topli i hladni napitci (osim napitaka koji u sebi sadrže alkohol), koje poslodavci na svoj teret omogućuju zaposlenicima za vrijeme radnog vremena u svojim poslovnim prostorima.

Predmetni troškovi nabavke pitke vode te toplih i hladnih bezalkoholnih napitaka se smatraju priznatim troškom u smislu odredbi članka 5. Zakona o porezu na dobit (priznati su svi rashodi koji su povezani s obavljanjem djelatnosti poreznog obveznika ili su posljedica obavljanja djelatnosti).

Općim odredbama o uvjetima za priznavanje pretporeza u članku 131. stavak 1. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost propisano je da porezni obveznici koji obavljaju oporezive isporuke dobara i usluga imaju pravo na odbitak pretporeza ako je isporuka poreznom obvezniku obavljena u svrhe njegove gospodarske djelatnosti.

Iz spomenutih odredbi propisa koji uređuju oporezivanje dohotka od nesamostalnog rada, oporezivanje dobiti društava i oporezivanje porezom na dodanu vrijednost je razvidno da su troškovi nabavke pitke vode te toplih i hladnih bezalkoholnih napitaka u svrhu konzumacije zaposlenika u poslovnim prostorima porezno priznati troškovi.

Međutim, uzimajući u obzir mišljenje Ministarstva financija od 8. prosinca 2005. godine, KLASA: 410-18/05-01/127 na konkretan upit koji se to primici zaposlenicima smatraju porezno priznatim rashodom poslodavca i za koje je dozvoljeno korištenje pretporeza na nabavke rečeno je da se pretporez za nabavke vode namijenjene za piće radnika tijekom radnog vremena, bez obzira je li riječ o vodi iz vodovodne mreže ili o vodi koja je pročišćena i ambalažirana može u cijelosti koristiti, dok ostale nabavke artikala iz upita (između ostalog sokovi..) čiju konzumaciju poslodavac na svoj teret može omogućiti zaposlenicima u uredovno vrijeme, smatraju primitcima radnika u naravi, za koje nije dozvoljeno korištenje pretporeza.

Slijedom navedenoga, AmCham predlaže da se izjednači PDV tretman nabavki ostalih toplih i hladnih napitaka (osim napitaka koji u sebi sadrže alkohol) s PDV tretmanom nabavki vode namijenjene za piće, a koje poslodavac na svoj teret može omogućiti zaposlenicima u svojim poslovnim prostorima, jer se oni smatraju izdacima koji su nastali i povezani su s obavljanjem gospodarske djelatnosti i regulirani su kao jedinstvena cjelina u odredbi članka 7. stavka 41. Pravilnika o porezu na dohodak.

Primarna intencija Zakona o PDV-u je oporezivanje krajnje potrošnje. U tom smislu, napitci koji se poslužuju unutar poslovnih prostora poslodavaca imaju za cilj zadovoljenje osnovnih fizičkih potreba zaposlenika i time potiču produktivnost zaposlenika, a nisu namijenjena krajnjoj potrošnji zaposlenika u njihovo slobodno vrijeme. U skladu s navedenim, AmCham smatra da bi odbitak pretporeza za nabavu spomenutih napitaka trebao biti omogućen poslodavcima.

Povećanje neoporezivog iznosa uplata na Hrvatsku turističku karticu

Iz podataka Porezne uprave o podnositeljima, stjecateljima i iznosima neoporezivih primitaka za 2023. godinu, razvidno je da ukupne naknade za podmirivanje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga namijenjenih odmoru radnika prema propisima ministarstva nadležnog za turizam iznose 1.470.379,31 EUR odnosno 0,07% od ukupnog iznosa neoporezivih primitaka.

Nadalje, od uvođenja ove vrste neoporezivog primitka 2020. godine, iznos se povećao s 331,20 EUR na 400 EUR s 1.1.2024. što je - uzimajući u obzir rast ukupne inflacije od 26,2% (sij.2019.-sij.2024.) - nedostatno kako bi se sasvim mogli ostvariti ciljevi povećanja domaće turističke potrošnje ili osigurala dovoljno velika atraktivnost ovog instrumenta. Izdvajanjem podataka za inflaciju u sektorima vezanim uz turizam, razvidno je da su cijene usluga rasle su većom stopom od ukupne inflacije. Primjerice, cijena usluga smještaja u trećem kvartalu 2023. bila je veća za 148% u odnosu na 2015, dok je godinu dana prije u istom kvartalu bila veća za 41% u odnosu na bazno razdoblje.

S obzirom na to da je namjena Hrvatske turističke kartice plaćanje usluga smještaja ili usluga u ugostiteljstvu te da su cijene tih usluga višestruko rasle u odnosu na opći rast cijena, AmCham smatra da treba povećati maksimalan iznos neoporezivog primitka u tom pogledu. Povećanje neoporezivog dijela primitka, primjerice već do 2.000,00 EUR, doprinijelo bi većem obujmu korištenja ovog programa, čime će se

doprinijeti ostvarivanju cilja veće domaće turističke potrošnje. Također, mehanizam ovog instrumenta osigurava da se neoporezivi primitak namjenski potroši u hrvatskom gospodarstvu, tako da se za državni proračun neizravno stvaraju dodatni porezni prihodi, koji će *de facto* proizaći iz ovog neoporezivog primitka.

Povećanje novčanih nagrada i naknada

AmCham pozdravlja provedeno povećanje neoporezivih iznosa nagrada i naknada te predlaže dodatna i kontinuirana povećanja takvih stavki, pogotovo onih koje dugo nisu mijenjane pa ih je inflacija učinila nedostatnima (npr. dnevnice za službeni put u inozemstvo).

Izmjene obračuna i visina dnevnica

U slučajevima kada putovanja uključuju prolazak kroz više država, ona rezultiraju izuzetno kompliciranim izračunom dnevnica, ako se isplaćenu dnevnicu želi smatrati neoporezivom. Također, nijedan alat/aplikacija/program ne može se postaviti na način da imaju ispravan izračun neoporezive dnevnice, što sprječava digitalizaciju cijelog procesa. Iz tog razloga se predlaže pojednostavljenje takvog način izračuna, u svrhu digitalizacije, a da pritom iznos ostane i neoporeziv. Pojednostavljenje izračuna bi se temeljilo na 24-satnoj kalkulaciji dnevnice, odnosno mogućnosti da se dnevnicu ne računa na temelju ukupnog broja sati provedenih na putu, nego se promatra svaki dan pojedinačno, čime bi se omogućila potpuna digitalizacija putnog naloga u potpunosti.

Predlažu se dvije opcije za izračun:

6-8 sati = 25% dnevnice		8 – 12 sati = 50% dnevnice
8-12 sati = 50% dnevnice	ili	12 – 24 sata = 100% dnevnice
12-24 sata = 100% dnevnice		

Umanjenja za prehranu mogu ostati ista kao i dosad.

Oporezivanje primitaka od nagrada u obliku dodjele dionica i opcijske kupnje dionica

Od 1. siječnja 2024. svi primici na temelju nagrada u obliku dodjele i opcijske kupnje dionica ili udjela imaju jednak porezni tretman, tj. smatraju se dohotkom od kapitala u naravi, a primjenjiva stopa poreza je 24%. AmCham pozdravlja ove promjene. Međutim, u praksi su uočene neke nelogičnosti vezano za propisanu stopu i način izračuna primitka u naravi koje bi trebalo urediti.

U cilju poreznog rasterećenja i pojednostavljivanja oporezivanja primitaka na temelju sudjelovanja u opcijskim planovima, preporuka je da se u sljedećim izmjenama poreznih propisa propiše da se:

- Vrijednost navedenih primitaka smatra bruto primitkom. Naime, propisano je da se primitci po osnovi sudjelovanja u opcijskom planu smatraju neto primitkom (primitkom u naravi) pa efektivna stopa, zbog propisanog zahtjeva za preračun na bruto, iznosi 31,58%. Kako se radi o znatno višoj stvarnoj stopi od one koja je naizgled propisana zakonom (jedinствена stopa

od 24%), AmCham predlaže da se primici po osnovi opcijskih planova smatraju bruto primitkom od kapitala.

- Stopa poreza na opcijsko nagrađivanje, kao jedan od vrsta dohotka od kapitala, izjednači sa poreznim stopama ostalih vrsta dohotka od kapitala poput dividendi, kamata i kapitalnih dobitaka od 12%.
Naime, jedino je za opcijsko nagrađivanje propisana posebna stopa dohotka kapitala (ako se izuzme stopa propisana za izuzimanje imovine i korištenje usluga na teret poduzeća, koja se smatra kaznenom stopom). S obzirom na to da se radi o srodnim vrstama primitaka, AmCham smatra da je u tom smislu potrebno primijeniti isti porezni tretman, tj. stopu. Također, niže porezno opterećenje bi predstavljalo važan alat hrvatskim poslodavcima u zadržavanju i nagrađivanju svojih radnika u Hrvatskoj.

Implementiranjem ove dvije bitne izmjene u oporezivanju opcijskih planova Hrvatska bi postala privlačnija destinacija za strana ulaganja, prvenstveno za osnivanje regionalnih sjedišta stranih i domaćih kompanija u Hrvatskoj.

Uvođenje porezne olakšice za ulaganja u domaća visokotehnološka poduzeća

Novoosnovana visokotehnološka poduzeća (tzv. start-upovi) u pravilu počinju stvarati prihod, odnosno ostvarivati dobit tek po proteku nekoliko godina, zato što im treba vrijeme za razvoj i distribuciju visokotehnološkog proizvoda. S obzirom na to, opstanak ovih poduzeća u početnom razdoblju prvenstveno ovisi o tzv. „poslovnim anđelima“ (osobama koje su spremne financirati *start-upove*).

Naime, zbog svoje strukture i specifičnosti *start-upovi* u pravilu ne mogu koristiti klasične oblike financiranja (zajmovi poslovnih banaka/obveznice i sl.), a u praksi je uočeno da je najveći razlog neuspjeha *start-upova* nedostatak financijskih sredstava u početnom razdoblju, a ne nedostatak kvalitetnih ideja i projekata. Stoga se *start-upovi* za potrebe financiranja okreću osobama – poslovnim anđelima – koje su spremne uložiti svoja financijska sredstva bez obzira na rizike koji prate takva ulaganja i potencijalno nepovoljan konačan rezultat.

Mnoge su europske države prepoznale važnost *start-upova*, kao i važnost osiguranja njihovog kontinuiranog financiranja tijekom razdoblja u kojemu ove kompanije ne ostvaruju prihode dostatne za financiranje njihovih troškova. Zato su, kako bi osigurale ekosustav koji potiče i omogućava razvoj *start-upova*, mnoge države ponudile različite modele poticanja ovakvog financiranja putem poreznih olakšica, a među njima je najpopularniji model porezne olakšice po osnovi umanjavanja porezne obveze za iznos ulaganja u *start-up*.

S obzirom na evidentan porast broja *start-upova* u Hrvatskoj, posebice u informatičko-komunikacijskom („ICT“) sektoru te uzimajući u obzir činjenicu da čak i bez poticajnog ekosustava za novoosnovana poduzeća Hrvatska ima dva „jednoroga“ u ICT sektoru, AmCham smatra bitnim poticati daljnja ulaganja u *start-upove*.

U skladu s tim AmCham predlaže da se razmotri **primjena modela poticanja ulaganja u start-upove kroz poreznu olakšicu po osnovi umanjjenja porezne obveze za iznos ulaganja**, a koji bi se sastojao od sljedećeg:

- porezna olakšica u obliku umanjjenja porezne obveze bila bi primjenjiva na sve fizičke osobe koje su obavile „kvalificirano ulaganje“ i koje ostvaruju dohodak;
- iznos ukupnog umanjjenja porezne obveze bio bi ograničen na 35% „kvalificiranog ulaganja“ ili 200.000 EUR (u obzir se uzima niži prag);
- umanjjenje porezne obveze bilo bi moguće za porezno razdoblje u kojemu je izvršeno ulaganje, kao i za pet poreznih razdoblja koja slijede nakon poreznog razdoblja u kojemu je izvršeno ulaganje.

Prijedlog je da se ta olakšica propiše odredbama Zakona o porezu na dohodak, dok bi se posebnim propisom o potporama iz nadležnosti Ministarstva gospodarstva riješila preostala pitanja koja se odnose na reguliranje ulaganja u *start-upove*, kao što su definiranje *start-upova* za potrebe porezne olakšice, definiranje „kvalificiranog ulaganja“ i sl.

Sve to bi trebalo utjecati na pozitivne ishode vezane uz ulaganja u novoosnovana domaća visokotehnoška poduzeća, kao što je to već prepoznato u studiji *“Effectiveness of tax incentives for venture capital and business angels to foster the investment of small medium enterprises and start-ups”*, koju je financirala Europska komisija, a koji uključuju:

- otvaranje radnih mjesta;
- povećanje istraživanja i razvoja, kao i inovacija;
- odabir “dobrih” ulaganja;
- profesionalizaciju poduzeća;
- preraspodjelu kapitala; i
- porast otpornosti na krize.

Uvođenje poreznih olakšica po osnovi ulaganja u domaća visokotehnoška poduzeća na predloženi način dovelo bi do smanjenja porezne obveze „poslovnih anđela“, a time, posljedično, i do smanjenja prihoda po osnovi poreza na dohodak. Međutim, s druge strane treba imati u vidu to da bi se gubitak javnih prihoda po ovoj osnovi nadoknadio povećanjem javnih prihoda (obveznih doprinosa i poreza na dohodak) po osnovi novozaposlenih osoba, a kasnije po osnovi poreza na dobit *start-upova*. Naime, zbog prirode poslovanja tih društava, a posebno kompanija iz ICT sektora, značajan dio primljenih ulaganja (prema nekim istraživanjima oko 80%) bi se trošio na plaće novih zaposlenika.

U skladu s tim očekivanje je da bi, uzimajući u obzir predloženi model poticaja, praznina nastala u rashodovnoj strani proračuna u cijelosti trebala biti pokrivena kratkoročnim do srednjoročnim povećanjem zapošljavanja i plaćanja davanja (obveznih doprinosa i poreza) na plaće, kao i svih benefita koji proizlaze iz zadržavanja visokotehnoška poduzeća s izvoznim potencijalom u Hrvatskoj.

Ovaj prijedlog je u skladu sa Strategijom digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine ([NN 2/2023](#)) u poglavlju Digitalna tranzicija gospodarstva.

Normativno uređenje odredbi kojima se uređuje oporezivanje dohotka po osnovi kapitalnih dobitaka

Oporezivanje dohotka od kapitala po osnovi kapitalnih dobitaka uvedeno je od 1. siječnja 2016. godine. U praksi je uočeno da određene odredbe nisu dovoljno precizno uređene, što dovodi do nedoumica o tome je li uopće došlo do oporezivog dohotka i koja je osnovica za obračun poreza, tj. koliki je kapitalni dobitak. Primjer je nedovoljno objašnjeno ulaganje u „portfelje“ (čl. 67. st. 6. i st. 7. Zakona o porezu na dohodak).

Dodatno, u praksi se javljaju problemi kod utvrđivanja iznosa kapitalnog dobitka kod otuđenja udjela u kapitalu trgovačkog društva koji nisu prenosivi na tržištu kapitala. Naime, u navedenim slučajevima porezna obveza se utvrđuje rješenjem Porezne uprave. Međutim, Zakon i Pravilnik o porezu na dohodak ne daju jasne smjernice o tome kako će Porezna uprava procijeniti nabavnu i prodajnu vrijednost udjela da bi utvrdila odgovara li ono što je porezni obveznik prijavio stvarnim tržišnim vrijednostima.

Nepostojanje jasnih odredbi po kojima bi Porezna uprava mogla postupiti može dovesti do proizvoljnog utvrđivanja porezne osnovice, koja ne odgovara stvarnoj tržišnoj vrijednosti i stvarnom kapitalnom dobitku. To stvara određenu pravnu nesigurnost pa u skladu s tim AmCham smatra da to pitanje treba urediti na dogovarajući način, pogotovo jer se često radi o transakcijama velike vrijednosti.

Dodatno, zbog sve veće uloge kriptovaluta, AmCham predlaže normativno uređenje poreznog tretmana kapitalnih dobitaka po osnovi trgovanja kriptovalutama (trenutno je jedini izvor prava uputa Porezne uprave iz 2018. godine), kao i po osnovi eventualnog korištenja kriptovaluta kao sredstva plaćanja roba i usluga.

Naknade namijenjene zdravlju radnika

AmCham predlaže stimulaciju poslodavaca putem **neoporezivih isplata za određene troškove namijenjene zdravlju radnika**. Prema Obrazloženju financijskog plana Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za 2023. godinu i projekciji plana za 2024. i 2025. koje je javno dostupno, prihodi HZZO-a od doprinosa bi u ovoj godini trebali iznositi cca 3.7 milijardi eura. Usporedbe radi, prihodi od poreza na dobit u 2023. bi trebali iznositi cca 1,6 milijardi eura. Kako bi se smanjio pritisak na troškovnoj strani HZZO-a (u smislu isplata za bolovanja, liječenje, lijekove, itd.) AmCham predlaže neoporezive naknade za određene troškove koje bi poslodavci pokrivali, npr. troškove određenih specifičnih pregleda, troškove lijekova, ali i troškove nekih sportskih i zdravstvenih aktivnosti, a koji bi smanjili bolovanja, odnosno općenito poboljšali zdravstvenu sliku radno sposobnog stanovništva (npr. sportske aktivnosti, teretane, itd). Na taj način bi poslodavcu povećali radnu učinkovitost i smanjili izostanke s posla, radnici bi dobili aktivnosti čije troškove sami financiraju, a posljedično bi se smanjio pritisak na zdravstveni sustav (i u troškovnom smislu i u smislu kapaciteta).

Daljnja porezna reforma morat će voditi računa i o doprinosima (mirovinskim i zdravstvenim), ali će se kroz mehanizme dostupne u porezu na dohodak, kao što su

neoporezivi tretman određenih izdataka, moći u relativno kratkom razdoblju postići željeni rezultati.

Porezne olakšice za dodatno i dopunsko zdravstveno osiguranje

AmCham pozdravlja uvođenje mogućnosti neoporezive isplate premija dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja za radnike do 500 eura godišnje po radniku i, u skladu s ranijim preporukama, predlaže maksimalni iznos porezne olakšice dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja od 1.000 eura godišnje. Takvu poreznu olakšicu bi mogli koristiti porezni obveznici koji su sami snosili teret troška dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na godišnjoj razini, podnošenjem ZPP-DOH obrasca. Time bi se dodatno potaklo korištenje privatnih zdravstvenih usluga, čime bi se rasteretio javni zdravstveni sustav. AmCham smatra da uvođenjem ove mjere administrativni teret Poreznoj upravi ne bi trebao biti značajan jer se podaci o uplaćenim premijama osiguranja mogu jednostavno prikupiti od osiguravajućih društava.

Primjer zemlje koja primjenjuje porezne olakšice za premiju zdravstvenog osiguranja je Portugal, gdje se premija zdravstvenog osiguranja koristi kao porezno priznati odbitak za obračun poreza na dohodak. Odbitak je ograničen, određuje se ovisno o drugim poreznim olakšicama i ovisi o iznosu oporezivog dohotka, a maksimalni iznos olakšice je 1.000 eura.

Uvođenje porezne olakšice po osnovi troška kamata na stambene kredite

AmCham predlaže uvođenje porezne olakšice (uvećanje osobnog odbitka) po osnovi troška kamata na stambene kredite kojima se rješava stambeno pitanje poreznog obveznika, bilo putem kupnje stambenog prostora ili izgradnje/dogradnje/rekonstrukcije/dovršenja stambenog prostora.

Takve olakšice su ukinute prije više godina, s objašnjenjem da Porezna uprava nema dovoljno resursa obrađivati sve takve zahtjeve. S obzirom na opći porast inflacije, koji se ponajviše očituje u stambenom sektoru, ovakva mjera bi značajno pridonijela ohrabriranju mladih obitelji na rješavanje stambenog pitanja i ostanak u Hrvatskoj.

AmCham smatra da uvođenjem ovakve mjere administrativni teret Poreznoj upravi ne bi trebao biti značajan jer se podaci o ostvarenim uvjetima za poreznu olakšicu mogu koristiti od kreditnih institucija (banaka) koje prilikom odobravanja takvih kredita prikupljaju sve bitne informacije o namjeni kredita (tj. da li se time rješava stambeno pitanje poreznog obveznika), te koje raspolažu i svim podacima o trošku kamata po takvim kreditima od banaka.

Uvećanje osobnog odbitka po ovoj osnovi bi se moglo koristiti na godišnjoj razini (putem ZPP-DOH obrasca), na temelju dokaza koji bi pripremala kreditna institucija (banka) i slala svakom poreznom obvezniku korisniku kredita, kao i Poreznoj upravi.

Organiziranje aktivnosti za jačanje tima „team building“

Rad iziskuje određeni psihofizički napor svakog zaposlenika. Istovremeno, pojedini radnici najčešće su dio određene organizacijske jedinice ili tima s kojim kroz zajedničke poslovne poduhvate rješavaju i obavljaju zadatke.

U skladu s trendovima razvijenih gospodarstava, i hrvatski poslodavci sve češće organiziraju aktivnosti za jačanje tima, tj. *team building*. Zajedničke aktivnosti poslovnih kolega vode boljoj izgradnji timskog duha, osjećaju pripadnosti kolektivu te doprinose boljem međusobnom poznavanju, povjerenju, razumijevanju i poštovanju, što rezultira znatno boljim pojedinačnim, ali i kolektivnim poslovnim rezultatima.

Trenutačno plaćanje troškova ovog tipa aktivnosti podliježe oporezivanju, što predstavlja značajan trošak poslodavcima, koji nerijetko odustaju od organiziranja rekreativnih aktivnosti za zaposlenike ili pak smanjuju opseg i kvalitetu planiranih aktivnosti u svrhu smanjivanja troškova. Organiziranje *team buildinga* predstavlja standard u modernom upravljanju organizacijama i ljudskim potencijalima pa se oporezivanjem rekreativnih aktivnosti za zaposlenike otežava pratiti suvremene poslovne trendove u Hrvatskoj.

AmCham smatra da bi neoporezivanje aktivnosti za jačanje tima (npr. do 550 eura godišnje po radniku), tj. jasno propisivanje tretmana troškova tih aktivnosti u poreznom smislu, imalo višestruke pozitivne učinke na psihofizičku dobrobit zaposlenika, ali i na bolju produktivnost pojedinaca, poduzeća i, u konačnici, hrvatskoga gospodarstva.

Podsjeća se na to da je Zakonom o zaštiti na radu propisano da je poslodavac obavezan, uzimajući u obzir poslove i njihovu prirodu, procjenjivati rizike za život i zdravlje radnika, što između ostalog uključuje i psihičko radno opterećenje i druge rizike, radi njihovog sprječavanja ili smanjenja. Poslodavac je obavezan na temelju procjene rizika primjenjivati pravila zaštite na radu, preventivne mjere, organizirati i provoditi radne i proizvodne postupke odnosno metode te poduzimati druge aktivnosti za sprječavanje i smanjenje izloženosti radnika utvrđenim rizicima, kako bi otklonio ili sveo na najmanju moguću mjeru vjerojatnost nastanka ozljede na radu, oboljenja od profesionalne bolesti ili bolesti u vezi s radom te kako bi na svim stupnjevima organizacije rada i upravljanja osigurao bolju razinu zaštite na radu.

Slijedom navedene obveze za poslodavce, AmCham predlaže propisivanje određenog neoporezivog iznosa kako bi svim poslodavcima bila dostupna opisana mjera na jednak način, a time i ta mogućnost osigurana svim radnicima.

Korištenje usluga taksi prijevoza na službenom putovanju

Ako se radnik za prijevoz od zračne luke do mjesta u koje je upućen na službeno putovanje koristio taksijem ili nekim drugim prijevozom, ti se izdaci ne smatraju prijevozom u mjestu službenog putovanja i priznaju se kao troškovi prijevoza na službenom putovanja. Riječ je o prijevozu do mjesta službenog puta, a ne *u mjestu službenog puta*, stoga se i mogu nadoknaditi zaposleniku bez plaćanja poreza na dohodak i doprinosa.

U slučaju da se izdaci za usluge taksi prijevoza odnose na prijevoz u samom mjestu službenog puta, spomenuti izdaci trebaju se platiti iz iznosa dnevnice. Ako se ipak nadoknade zaposleniku, za spomenuti izdatak morala bi se obračunati plaća u naravi.

Radnici, u pravilu, nastoje maksimalno iskoristiti vrijeme u mjestu službenog putovanja. U situacijama kada se organizira više sastanaka i poslovnih aktivnosti u jednom danu, uobičajeno je korištenje taksi usluga kako bi se izbjeglo usporavanje dnevnog plana ili nepotrebno produljivanje boravka. Korištenje taksi usluga u poslovne svrhe je poslovni izdatak i ne bi trebao biti pokriven iz dnevnica radnika.

AmCham smatra da bi korištenje usluga taksi prijevoza na službenom putovanju trebalo biti tretirano kao trošak službenog puta, bez obračunavanja plaće u naravi, tj. da dnevnicu treba biti namijenjena samo pokrivanju troškova pića i prehrane tijekom trajanja službenog puta. Ovo je posebno važno u vremenu snažnog rasta svih troškova (kao sada), gdje su neoporezivi iznosi dnevnica ionako teško dostatni i za pokriće troškova prehrane i pića, čemu su dnevnice primarno i namijenjene.

Uvođenje porezne olakšice kod privatnog korištenja službenih plug-in i električnih vozila

Ako društvo posjeduje tzv. plug-in vozila (BEV i PHEV) ili električna vozila koja radnici koriste i u privatne svrhe, AmCham predlaže razmatranje mogućnosti da takva uporaba bude oslobođena plaćanja poreza na dohodak u naravi po uzoru na Republiku Sloveniju, Ujedinjenu Kraljevstvo te Kraljevinu Nizozemsku, da bi se i tako doprinijelo naporima smanjenja emisije CO₂ i klimatskim ciljevima EU.

Također vođen primjerom susjedne Republike Slovenije, AmCham predlaže dodatno poticanje nabavke ekološki prihvatljivih vozila kroz dopuštanje punog odbitka ulaznog PDV-a, te priznavanje svih troškova za potrebe poreza na dobit.

Proširenje opsega oslobođenja od oporezivanja prihoda od ulaganja u društva kćeri

Rezultat poslovne aktivnosti trgovačkog društva obično se oporezuje na razini te osobe. Ta se dobit nakon oporezivanja zatim može:

- isplatiti investitoru, tj. članu društva - u obliku isplate dividendi ili udjela u dobiti ili
- društvo može zadržati dobit te ju koristiti u svrhe daljeg ulaganja, povećavajući na taj način vrijednost društva.

Na razini ulagača, dobri poslovni rezultati odražavaju se ili u obliku prihoda od dividendi i udjela u dobiti ili kao povećanje vrijednosti udjela u društvu/dionica kao rezultat dodatnih ulaganja financiranih iz zadržane dobiti.

Pravila o oslobođenju od oporezivanja prihoda od ulaganja („PEX pravila“) koriste zaštitu takvih prihoda od ulaganja od dvostrukog oporezivanja: na razini društva u koje se ulaže i zatim na razini ulagača te uključuju oslobođenje od oporezivanja:

- isplaćene dobiti, kroz oslobođenje od oporezivanja prihoda od dividendi i udjela u dobiti na razini ulagača i
- zadržane dobiti, kroz oslobođenje od oporezivanja kapitalnih dobitaka od prodaje dionica / udjela u ovisnim društvima.

Pregled pravila o oporezivanju prihoda od ulaganja po zemljama nalazi se u Prilogu 3.

Trenutno **važea hrvatska porezna regulativa propisuje djelomično oslobođenje:**

- prihod od dividendi i udjela u dobiti ne oporezuje se, kao ni
- povećanje vrijednosti udjela u računovodstvenim evidencijama uslijed korištenja metode udjela, dok
- u slučaju prodaje, kapitalni dobiti obveznika poreza na dobit od otuđenja dionica i udjela u kapitalu definirani kao razlika između tržišne cijene dionica/udjela i inicijalnog troška ulaganja oporezuju se standardnom stopom poreza na dobit.

U skladu s tim sustavom oporezivanja, isplaćena dobit ima povoljniji porezni status te je preferirana opcija u odnosu na zadržavanje dobiti s ciljem daljnjeg ulaganja.

Takva porezna pravila potiču na isplatu dobiti te obeshrabruju dodatna ulaganja, osobito ako se planira ili je moguća prodaja ovisnog društva u svakom trenutku. Navedeno **obeshrabruje strane ulagatelje od smještanja holding društava u Republiku Hrvatsku.**

Napominjemo da već postoje pravni preduvjeti za primjenu punog oslobođenja od oporezivanja prihoda od ulaganja budući da **članak 9, stavak 4. Pravilnika o porezu na dobit** propisuje da se prihodi od ulaganja neće oporezivati ako bi takvo oporezivanje rezultiralo dvostrukim oporezivanjem istog prihoda. Isto je propisano

na strani rashoda - oni se ne mogu odbiti za porezne svrhe ako bi to rezultiralo dvostrukim odbitkom ili dvostrukim poreznim gubitkom.

Dodatno, ako usporedimo porez na dobit s oporezivanjem dohotka, kapitalni dobiti fizičkih osoba od prodaje financijske imovine koja je držana u razdoblju duljem od dvije godine ne podliježu oporezivanju. Takvo oslobođenje pri oporezivanju porezom na dobit trenutno nije predviđeno.

Stoga, **AmCham predlaže proširenje primjene oslobođenja u Hrvatskoj na kapitalne dobitke od prodaje udjela u ovisnim društvima.**

Prijedlog se odnosi na uključenje novih odredbi u Zakon o porezu na dobit, koje bi propisivale da se, **osim prihoda od dividendi i udjela u dobiti, i dobitak utvrđen kao razlika prodajne cijene i troška ulaganja u ovisno društvo oslobađa oporezivanja i umanjuje osnovicu poreza na dobit.** U skladu s time, kapitalni gubitak od prodaje ne bi se mogao smatrati porezno priznatim rashodom.

Stoga predlažemo da se u članku 6. stavku 1. doda točka 6., koja bi propisivala:

„Članak 6.

(1) Porezna osnovica iz [članka 5.](#) ovoga Zakona smanjuje se:

.....

6. za iznose kapitalnih dobitaka koje dioničar ili član društva ostvari od prodaje dionica i udjela u društvima u kojima neposredno prije prodaje drži najmanje xx*% dionica ili udjela u kapitalu ili glasačkih prava u minimalnom neprekinutom razdoblju od xx mjeseci. Kapitalni gubici po istoj osnovi se ne priznaju za porez.“

Pozitivni učinci na zadržavanje dobiti radi daljnjeg investiranja su sljedeći:

- isplata dobiti prestaje biti prihvatljivija opcija od njenog zadržavanja radi daljnjeg investiranja;
- poticanje ulagača da dobit ovisnih društava ne isplaćuju, već njome financiraju daljnja ulaganja bez dodatnog oporezivanja ostvarene nove vrijednosti društva,
- omogućavanje neoporezivog izlaska iz investicije prodajom udjela u društvu **moglo bi privući ulagače da ulagačka društva za regionalne investicije češće smještaju u Hrvatskoj nego u drugim državama s prihvatljivijim PEX pravilima**, čineći je na taj način konkurentnijom u odnosu na druge države regije i Europske unije,
- ta bi holding društva bili obveznici poreza na dobit i drugih poreza, lokalno bi zapošljavala za potrebe obavljanja upravljačkih i vlasničkih funkcija što bi imalo pozitivan učinak na proračun kroz uplate poreza na dohodak i doprinosa.

S druge strane, implementacija ovih mjera **ne bi trebala imati značajniji negativan utjecaj na prihode državnog proračuna** jer se, zbog nepovoljnog poreznog tretmana, svaka prodaja društava ili izbjegava ili nastoji učiniti maksimalno porezno učinkovitom kroz prethodnu distribuciju dobiti. Eventualan nepovoljan utjecaj na proračun moguće je dodatno smanjiti na način da se primjena oslobođenja od oporezivanja kapitalnih dobitaka pri prodaji udjela ograniči propisivanjem uvjeta za njegovu primjenu. Tako bi se ograničio broj društava koja bi se kvalificirala za to oslobođenje te onemogućile zlouporabe.

Ukidanje bezvremenskog ograničenja o zabrani smanjenja kapitala za porezne obveznike koji su koristili olakšicu za reinvestiranje dobiti do 2016. godine

---

Porezna olakšica za dobit reinvestiranu u temeljni kapital je uvedena Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit NN 22/12, te su ove odredbe djelomično izmijenjene Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit NN 143/14, a ukinute su Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit NN 115/16.

Porezna olakšica za reinvestiranu dobit je bila regulirana i odredbama Pravilnika o porezu na dobit, pri čemu su odredbe o toj poreznoj olakšici u Pravilnik o porezu na dobit uvedene Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o porez na dobit NN 61/12, a naknadno su mijenjane Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dobit NN 146/12, Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dobit NN 157/14 te Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dobit NN 137/15, te konačno i Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dobit NN 01/17, kojim su ukinute odredbe Pravilnika o porezu na dobit koje su se odnosile na ovu poreznu olakšicu.

Za porezna razdoblja od 1.1.2017. godine se porezna olakšica više nije mogla koristiti u obračunima poreza na dobit, ali je ona ostala na snazi izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit NN 115/16 u čl. 15. st. 3. u okviru prijelaznih i završnih odredbi i Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dobit NN 01/17 u čl. 22. st. 3. u okviru prijelaznih i završnih odredbi.

Slijedom navedenoga, za porezne obveznike koji su prije 1.1.2017. godine iskoristili poreznu olakšicu po osnovi reinvestirane dobiti i dalje je, između ostalog, primjenjiv uvjet prema kojem se porezna olakšica neće priznati u slučaju smanjenja temeljnog kapitala povećanog reinvestiranom dobiti, tj. ako porezni obveznik naknadno smanji temeljni kapital koji je bio povećan reinvestiranom dobiti i izvrši isplate članovima društva i/ili ako se smanjenje temeljnog kapitala izvrši radi povećanja ili smanjenja drugih stavki kapitala i rezervi koje u budućim poreznim razdobljima omogućavaju isplatu dobiti.

AmCham razumije da je namjera zakonodavca bila omogućiti poreznom obvezniku uvjetovano korištenje porezne olakšice sve dok je temeljni kapital očuvan na potrebnoj razini nakon reinvestiranja, ali se, iz današnje perspektive, nakon proteka određenog razdoblja, može postaviti pitanje o opravdanosti i svrsihodnosti takve odredbe za očuvanje temeljnog kapitala koja je vremenski neograničena.

AmCham smatra da trenutne zakonske odredbe koje uređuju uvjetovano zadržavanje iste razine kapitala za one poduzetnike koji su koristili poreznu olakšicu za reinvestiranje dobiti do 2016. godine iz današnje perspektive postaju ograničavajuće za poduzetništvo i gospodarstvo u cjelini. Takve odredbe, koje su

omogućile smanjenje temeljnog kapitala poduzeća kao olakšicu za reinvestiranje dobiti, sada se čini da nisu u skladu s potrebama suvremenog poslovnog okruženja. Investicije koje su se trebale poticati tim mehanizmom već su provedene od 2016. godine, a željeni učinci za porezne obveznike i gospodarstvo općenito već su postignuti.

Ukidanje neograničenog vremenskog uvjeta za smanjenje temeljnog kapitala omogućilo bi prilagodbu zakonodavstva novim okolnostima i potrebama tržišta. Ovaj prijedlog ima za cilj osigurati da zakonodavstvo odražava aktualne potrebe i promjene u ekonomskom okruženju, te da se osigura učinkovito i transparentno poslovanje poduzeća u skladu s važećim pozitivnim propisima koje uređuju drugi zakoni, primjerice Zakon o trgovačkim društvima.

U tom smislu AmCham predlaže ukidanje bezvremenskog ograničenja o zabrani smanjenja temeljnog kapitala za porezne obveznike koji su koristili olakšicu za reinvestiranje dobiti do 2016. godine.

Za dodatne informacije molimo kontaktirajte:
Američka gospodarska komora u Hrvatskoj
Andrea Doko Jelušić,
Izvršna direktorica
T: 01 4836 777
E: andrea.doko@amcham.hr

Prilozi

Prilog 1 - Pregled rokova za podnošenje prijava za porez na dohodak i dobit

a) Porez na dohodak

Datumi za prijavljivanje poreza na dohodak ¹			
	Rok*	Produljenja roka	
Hrvatska	28. veljače		
Bosna i Hercegovina ¹	31. ožujka		
Slovačka ²	31. ožujka	30. lipnja	30. rujna
Češka ³	1. travnja	1. srpnja	1. studenoga
Austrija ⁴	30. travnja	30. lipnja	31. ožujka / 30. travnja
Poljska	30. travnja		
Srbija	15. svibnja		
Mađarska ⁵	20. svibnja	20. studenoga	
Slovenija ⁶	31. svibnja	31. srpnja	
Njemačka ⁷	31. srpnja	28. veljače	
Italija ⁸	30. rujna	30. studeni	

*u tekućoj godini za prethodnu godinu

¹ U Distriktu Brčko rok je 28.2.

² Lipanj ako su porezna tijela primila obavijest o produljenju roka. Rujan za osobe koje ostvaruju prihode iz stranih izvora.

³ 1. svibnja ako se podnosi elektronički. Srpanj ako se podnosi uz pomoć poreznog savjetnika. Studeni za osobe koje ostvaruju prihode iz stranih izvora.

⁴ Lipanj za osobe koje podnose elektroničkim putem, a 31. ožujka / 30. travnja sljedeće godine ako osobe zastupa ovlašteni porezni savjetnik.

⁵ Ako porezni obveznik nije osobno odgovoran za nedostatak podataka za podnošenje.

⁶ Samo ako pojedinac ne dobije obračun od vlade do 31. svibnja.

⁷ Ako se podnosi uz pomoć poreznog savjetnika, drugu sljedeću godinu (npr., 28. veljače 2023. za poreznu prijavu za 2021.)

⁸ Ako je porezni obveznik nerezident i nije u mogućnosti podnijeti prijavu elektronski do 30. rujna

¹

b) Porez na dobit

Datumi za prijavljivanje poreza na dobit ²			
	Rok*	Produljenja roka	
Hrvatska ¹	30. travnja		
Bosna i Hercegovina ²	31. ožujka		
Slovačka ³	31. ožujka	30. lipnja	30. rujna
Češka ⁴	2. travnja	1. srpnja	
Poljska ⁵	31. ožujka		
Slovenija ⁵	31. ožujka		
Austrija ⁶	30. travnja	30. lipnja	31. ožujka / 30. travnja
Mađarska ⁷	31. svibnja		
Njemačka ⁸	31. srpnja	28. veljače	
Srbija ⁹	30. lipnja		
Italija ¹⁰	30. studenoga		

*u tekućoj godini za prethodnu godinu

¹Ili 4 mjeseca nakon kraja poslovne godine društva.

²U Federaciji Bosne i Hercegovine; u Republici Srpskoj i Distriktu Brčko 90 dana nakon kraja poslovne godine društva.

³Ili 3 mjeseca nakon kraja poslovne godine društva. Lipanj ako su porezna tijela primila obavijest o produljenju roka. Rujan ako je društvo primilo prihode iz stranih izvora.

⁴2. svibnja ako se podnosi elektronički. 1. srpnja automatski ako je porezni obveznik podvrgnut zakonskoj reviziji. Inače se produljenje može odobriti prema nahođenju poreznih tijela.

⁵Ili 3 mjeseca nakon kraja poslovne godine društva.

⁶Lipanj ako se podnosi elektroničkim putem. 31. ožujka / 30. travnja sljedeće godine ako poreznog obveznika zastupa ovlašteni porezni savjetnik.

⁷Ili 5 mjeseci nakon kraja poslovne godine društva.

⁸ Ako se podnosi uz pomoć poreznog savjetnika, drugu sljedeću godinu (npr., 28. veljače 2023. za poreznu prijavu za 2021.).

⁹Ili 180 dana nakon kraja poslovne godine društva.

¹⁰Ili 11 mjeseci nakon kraja poslovne godine društva.

² research.ibfd.org - Country Tax Guides ; Pristupano: 11.04.2024

Prilog 2 - Pregled poreznih stopa i doprinosa na hrvatskom i konkurentskim tržištima

Pregled poreznih sustava u 2021.	Hrvatska	Bugarska	Češka	Rumunjska	Srbija	Slovačka
Stopa poreza na dobit (općenito)	10% - za ostvareni prihod do EUR 1.000.000,00 18% - za ostvareni prihod jednak ili veći od EUR 1.000.000,00	10%	21%	16%	15%	21% 15% za mikro poduzetnike čiji oporeziva dobit ne prelazi EUR 60.000 godišnje
Stopa PDV-a (općenito)	25%	20%	21%	19%	20%	20%
Stope poreza na dohodak (plaće)	15 - 23,60% ovisno o odluci lokalne samouprave (25 - 35,40% za iznos oporezivog dohotka iznad 50.400,00 EUR)	10%	15%-23% za iznos dohotka iznad EUR 62,299.48)	10%	10% (15% za iznos dohotka iznad EUR 72,838.76)	19% (25% za iznos godišnjeg dohotka koji je premašio EUR 47,537.98 15% za mikro poduzetnike čiji oporeziva dobit ne prelazi EUR 60.000 godišnje)
Doprinosi prema plaći	Zaposlenik: 20% (djelomično ograničeno), posebno umanjene doprinosa za plaće između 700 EUR i 1.300 EUR Poslodavac: 16,5% (neograničeno)	Zaposlenik: 13,78% (ograničeno) Poslodavac: 18,92% do 19,62% (ograničeno)	Zaposlenik: 11,6% (djelomično ograničeno) Poslodavac: 33,8%* (djelomično ograničeno)	Zaposlenik: 35% (neograničeno) Poslodavac: 2,25% + 4 % za teške uvjete rada ili 8% za posebne uvjete rada (neograničeno)	Zaposlenik: 19,9% (ograničeno) Poslodavac: 15,15% (ograničeno)	Zaposlenik: 13,4% (djelomično ograničeno) Poslodavac: 36,2% (djelomično ograničeno)

Izvor: KPMG, travanj 2024.

Prilog 3 - Pregled pravila o oporezivanju prihoda od ulaganja po zemljama u 2024. godini

ITALIJA

Kapitalni dobitci

- 95% kapitalnog dobitka od prodaje udjela oslobođeno je poreza, ukoliko su zadovoljeni sljedeći zahtjevi (čl. 87 T.U.I.R. - Italian Tax Code):

- 1) udjel je svrstan u dugotrajnu financijsku imovinu u financijskim izvještajima koji se odnose na prvo porezno razdoblje neprekinutog vlasništva;
- 2) minimalno razdoblje držanja 12 mjeseci;
- 3) većina prihoda podružnice nije ostvarena u zemlji porezne oaze ili zemlji s povlaštenim poreznim režimom;
- 4) društvo čiji se udjeli posjeduju stvarno obavlja komercijalnu djelatnost (npr. ulaganja u tvrtke koje uglavnom upravljaju vlastitim nekretninama nemaju pravo na oslobođenje).

Kapitalni gubici od prodaje udjela nisu porezno priznati u cijelosti.

Dividende

- 95% prihoda od dividendi nije oporezivo ako (čl. 89 T.U.I.R - Italian Tax code):

- a) društvo čiji se udjeli drže je porezni rezident u jednoj od dozvoljenih država ("white listed country");
- b) udjeli nisu kvalificirani kao "udjeli koji se drže u svrhu trgovanja" (ovaj zahtjev vrijedi samo za društva koja primjenjuju MRS/MSFI, kao UCI SpA).

RATIO: Porezno oslobođenje propisano za prodaju udjela i oslobođenje za dividende različite su strane iste medalje. Dobitak od prodaje smatra se "akumuliranom neisplaćenom dividendom", i prema tome zahtjeva jednak tretman pri prodaji udjela.

AUSTRIJA

Kapitalni dobitci i gubici

- Prema međunarodnom oslobođenju od oporezivanja ulaganja, i dobiti i gubici od prodaje udjela u nerezidentnim društvima u cijelosti su neutralni za oporezivanje ako austrijsko društvo posjeduje bar 10% temeljnog kapitala kroz minimalno razdoblje od godine dana (dobiti i gubici od prodaje udjela u domaćem društvu, austrijskom rezidentu oporezuju se kao poslovni prihod redovnim stopama poreza na dobit).

-Međutim, u godini stjecanja ulagač se može neopozivo odlučiti za opciju oporezivanja prihoda i rashoda od prodaje za svako pojedino ulaganje. Opcija se odnosi samo na dobitke i gubitke od prodaje i ne utječe na porezni tretman distribucije dividendi.

Dividende

- Prihod od dividendi domaćih društava u pravilu je neoporeziv bez uvjeta (bez zahtjeva za minimalnim udjelom i razdobljem držanja). Dividende stranih društava isto su oslobođene oporezivanja ako matično društvo drži bar 10% temeljnog kapitala kroz minimalno razdoblje od godine dana (međunarodno oslobođenje od oporezivanja ulaganja).

SLOVENIJA

Kapitalni dobitci

- 47,5 % kapitalnog dobitka od prodaje je oslobođeno oporezivanja u slučaju kada:

- a) porezni obveznik koji ostvaruje kapitalni dobitak sudjeluje u kapitalu ili upravljanju drugom **pravnom** osobom na način da je vlasnik poslovnog udjela, dionice ili glasačkih prava;
  - b) porezni obveznik koji ostvaruje kapitalni dobitak drži minimalno 8% poslovnog udjela, dionice ili glasačkog prava;
  - c) trajanje tog sudjelovanja u kapitalu ili upravljanju je najmanje 6 mjeseci i u tom razdoblju je zaposlena najmanje jedna osoba kontinuirano na puno radno vrijeme;
  - d) kapitalni dobitak ne dolazi iz zemalja navedenih u dijelu "Dividende", stavak b).
- Navedeno se ne odnosi na likvidaciju ili prekid poslovanja.

Dividende

- su 95% oslobođene oporezivanja u slučaju kada (čl. 5 Pravilnika o provedbi poreza na dobit):

- a) pravna osoba koja sudjeluje je porezni rezident Slovenije ili zemlje EU;
- b) pravna osoba koja sudjeluje nije uključena ni na jedan od dolje navedenih popisa:
  - popis zemalja u kojima je opća ili prosječna nominalna stopa poreza na dobit niža od 12,5%, pri čemu to nisu države članice EU, a ministar nadležan za financije takvu državu stavlja na popis, iako ne mora biti na popisu, koji Ministarstvo financija i Financijska uprava Republike Slovenije objavljuju na svojim internetskim stranicama,
  - EU popis nekooperativnih jurisdikcija koje nisu voljne surađivati u porezne svrhe, objavljen u Službenom listu EU.

BUGARSKA

Kapitalni dobitci

- općenito se oporezuju stopom poreza na dobit od 10%. Dobiti od prodaje dionica uvrštenih na i ostvarenih kroz transakcije na organiziranom tržištu u Bugarskoj ili nekoj od EEA zemalja oslobođeni su oporezivanja.

Dividende

- Dividende koje primi rezident ne uključuju se u oporezivi prihod primatelja za potrebe oporezivanja porezom na dobit niti se oporezuju porezom po odbitku. Oslobođenje se primjenjuje neovisno o veličini udjela u isplatitelju.

ČEŠKA

Kapitalni dobitci i Dividende

- oslobođeni su oporezivanja u Češkoj (i porezom po odbitku / porezom na dobit) ukoliko su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- društvo majka u Češkoj ili drugoj državi članici EU drži barem 10% udjela kroz razdoblje od 12 mjeseci; zahtjev za vremenskim razdobljem držanja udjela može se odnositi i na naknadno i na prethodno razdoblje;
- društvo kćer je porezni rezident u Češkoj ili drugoj zemlji članici EU;
- i društvo majka i društvo kćer imaju jedan od oblika propisanih Aneksom EU Parent/Subsidiary Direktive;
- društvo majka i društvo kćer nisu oslobođeni poreza na dobiti niti mogu odabrati oslobođenje te je primjenjiva stopa poreza na dobit viša od 0%.

- Oslobođenje od oporezivanja ulaganja može se primijeniti i ako je društvo kćer porezni rezident zemlje s kojom Češka primjenjuje Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, društvo kćer ima oblik sličan društvu sa ograničenom odgovornošću ili dioničkom društvu, plaća porez na dobit po nominalnoj stopi od najmanje 12% u godini u kojoj se isplaćuje dividenda te se barem 10% udjela drži kroz razdoblje od 12 kalendarskih mjeseci zaredom.

SLOVAČKA

Kapitalni dobitak

- izuzeće od oporezivanja porezom na dobit primjenjuje se ukoliko je prodavatelj slovački porezni rezident ili slovački porezni nerezidentni subjekt koji ima stalnu poslovnu jedinicu u Slovačkoj te koji između ostalih uvjeta, kontinuirano posjeduje barem 10+% udjela u subjektu kroz minimalno razdoblje od 24 mjeseca prije prodaje

- Kapitalni dobitci od prodaje udjela u subjektu koji se nalazi u Slovačkoj, a koji ne ispunjavaju uvjete za izuzeće od oporezivanja trebali bi se oporezivati stopom poreza na dobit od 21% u skladu s lokalnim zakonodavstvom, osim ako se primjenjuje ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koji daje pravo oporezivanja izvan Slovačke (u slučaju prodavatelja koji je slovački porezni nerezident).

Dividende

- Dividende od dobiti ostvarene nakon 2004. i raspodijeljene poreznom rezidentu/poreznom nerezidentu općenito ne bi trebale podlijegati porezu, stoga se ne bi trebao platiti porez po odbitku na takvu raspodjelu, osim ako se takva raspodjela vrši prema subjektu države koja nije uključena na "dozvoljenu" (bijelu) listu slovačkog Ministarstva financija. U takvom slučaju trebala bi se primijeniti stopa poreza po odbitku od 35%.

- Dividende od dobiti ostvarene prije 2004. podliježu porezu po odbitku, osim ako se plaćaju matičnom društvu u EU koje ima (u trenutku plaćanja) 25+% udjela u temeljnom kapitalu platitelja (i obrnuto), kada se može primijeniti izuzeće od plaćanja poreza prema zakonodavstvu Slovačke.

NJEMAČKA

Kapitalni dobitci

- 95% kapitalnog dobitka od prodaje oslobođeno je oporezivanja (5% dobitka pribraja se oporezivom prihodu kao porezno nepriznati trošak). Oslobođenje se daje i za izravno i za neizravno držanje udjela (npr. kroz partnerstvo), i neovisno o tome da li je društvo u kojem se drže udjeli rezident ili nerezident. Nije propisan minimalni postotak udjela niti minimalno razdoblje držanja, osim u određenim situacijama povezanih sa restrukturiranjem (7 godina). Dobici od udjela koje drže banke, institucije za pružanje financijskih usluga i financijska društva za trgovanje nisu oslobođena poreza.

Dividende

- 95% prihoda od dividende oslobođeno je poreza ako matično društvo izravno drži barem 10% temeljnog kapitala društva kćeri. Nije propisan uvjet vezano uz razdoblje držanja.

MAĐARSKA

Kapitalni dobitci

- oslobođenje se primjenjuje na udjele koji su registrirani unutar 75 dana od stjecanja pri mađarskim poreznim vlastima (sa tranzicijskim pravilom koji omogućava ako udjel nije registriran do 31.12.2023., može biti naknadno registriran, najkasnije do 31.05.2024.) te se drže bar godinu dana. Nije propisan zahtjev za minimalnom visinom udjela.

- Oslobođenje je primjenjivo za udjele u stranim i društvima registriranim u Mađarskoj, ali ne primjenjuje se na udjele u kontroliranim stranim društvima (CFC).

Dividende

- Dividende: oslobođenje se primjenjuje na prihod od dividende bez zahtjeva vezanog uz razdoblje držanja. Oslobođenje se ne primjenjuje na dividendu primljenu od kontroliranih stranih društava (CFC).

RUMUNJSKA

Kapitalni dobitci

- oslobođenje se primjenjuje ako primatelj drži bar 10% temeljnog kapitala društva u kojem su udjeli prodani / preneseni uz razdoblje držanja od barem godinu dana.

Dividende

- Prihod od dividende koji primi rumunjsko društvo od drugog rumunjskog društva nije oporeziv.

- Dividende koje rumunjsko društvo primi od stranog društva u pravilu se uključuju u oporezivi prihod i oporezuju općom stopom poreza na dobit (16%). Međutim, dividende primljene od društva iz zemlje članice EU ili iz ne-EU država s kojom Rumunjska primjenjuje Ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja oslobođene su poreza ako rumunjsko društvo primatelj drži bar 10% udjela u isplatelju u neprekidnom razdoblju od barem godine dana.

Izvor: Zagrebačka banka d.d. i Unicredit grupa, ožujak 2024.